

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на туризма

Дирекция „Програми и проекти в туризма“

Разяснения във връзка с допустимите разходи по процедура BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“.

I. По процедурата, ще бъдат допустими всички извършени разходи, чиято стойност се калкулира в стойността на предоставяната туроператорска/турагентска услуга и отговаря на следните условия:

1. Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

2. Да бъдат извършени след 01.02.2020 г. и до крайната дата на изпълнение на проекта.

3. Разходооправдателните документи да са издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата.

4. Да са в съответствие с видовете разходи, посочени в т. 14.2. от Условието за кандидатстване и изпълнение по процедурата.

5. За разходите да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени изискванията за съхраняване на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.

6. Да са действително платени от страна на бенефициента (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, от 01.02.2020 г. до датата на подаване на финалния отчет. Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.

7. Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система.

8. Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи.

9. Да са за реално доставени продукти и извършени услуги.

10. Да са съобразени с пазарните цени за съответния вид разход.

11. Да е спазен принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от безвъзмездните финансови средства, печалбата подлежи на възстановяване¹.

---

¹ В съответствие с чл. 192, пар. 2 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 г. печалбата се определя като надвишаването на постъпленията спрямо допустимите разходи направени от бенефициента по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане на отпусната по проекта безвъзмездна помощ. Посочените постъпления се ограничават до прихода, генериран от дейностите по проекта.

12. Да не се допуска наличие на двойно финансиране на разходи по проекта, тъй като получената безвъзмездна помощ подлежи на възстановяване, вкл. начислената законна лихва съгласно Административния договор.
13. Да се спазват разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕСИФ, ПМС № 160 от 1 юли 2016 г. и указанията за Техническо изпълнение на проектите, разписани в т. 28 на Условиата по процедурата.
14. За да са допустими разходите за вознаграждения същите следва да са до размера на трудовото правоотношение към 01.09.2020 г. (стр. 17 от Условиата).

II. Отговори на поставените въпроси

№	ВЪПРОС	ОТГОВОР
1.	<p>Можем ли, ако се ползваме от програмата 60/40 за запазване на заетостта по ПМС № 151, да отчитаме по програмата BG16RFOP002-2.092 възнаграждения на лица, които са назначени на договор за управление и контрол към фирмите ни, за които по програмата 60/40 не се позволява да се получават средства за подпомагане. Моля да ни дадете ясен отговор за двата вида договори за управление и контрол:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ДУК на собственик на фирма. • ДУК на външно лице. <p>т. 92 от ВиО по процедурата - Фирмата ни е участвала в 60/40 и е получила финансиране само за 3 месеца, за служител, назначен на непълно работно време. Програмата 60/40 не финансираше лица Управители, (който не е собственици) назначени по Договор за управление, тъй като те не се явяват част от «персонал/служители». Можем ли по тази програма за разход да представим заплати за назначен Управител по Договор за Управление (който не е собственик), тъй като това е основен разход за фирмата. Отговор на МТ е ДА.</p>	<p>Съгласно т. 14.3 от Условието за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.092 са недопустими разходи за персонал при кандидати (независимо дали финансирането е за част от или за целия персонал на предприятието), които са получили публично финансиране за персонал през периода на допустимост на разходите (след 01.02.2020 г. и до крайната дата на изпълнение на проекта) в рамките на схеми за изплащане на компенсации за запазване на заетостта (съгласно ПМС № 55/30.03.2020 г., ПМС №151/03.07.2020г.), схема за заетост по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ, операции на ОПРЧР за подкрепа наемането на безработни и неактивни лица и др.</p> <p>В случай, че бенефициентът е получил публично финансиране за персонал през периода на допустимост на разходите, то разходите за персонал по настоящата процедура са недопустими, независимо дали служителите са наети на трудов договор или договор за управление и контрол.</p> <p>За да са допустими разходите, за същите следва да са налице разходооправдателни документи: договор и/или декларация по утвърден образец от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите (ОКд5), подадена до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите и подписана от самоосигуряващото се лице в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелството на започване на полагане на личен труд; първични разходооправдателни документи (ведомост, сметка за изплатени суми и др.); платежни документи за изплатено възнаграждение и внесени осигурителни и здравни вноски и ДДФЛ (ако е приложимо), осчетоводявания за направените разходи за сметка на дружеството и други приложими документи.</p> <p>Съгласно Условието за кандидатстване по процедурата, за да са</p>

		допустими разходите за възнаграждения, същите следва да са до размера на трудовото правоотношение към 01.09.2020 г.
2.	<p>Допустим разход ли е отчитането на възнаграждения за периода от 01.02.2020 г. до 13.03.2020 г. (датата на въвеждането на извънредното положение в Р България). В рамките на този период не са били в сила схемите за изплащане на компенсации за запазване на заетостта (съгласно ПМС № 55/30.03.2020 г., ПМС №151/03.07.2020 г.), и съответно не е получавана финансова помощ за цитирания период от фирмата.</p>	<p>Разхода не е допустим.</p> <p>Съгласно т. 14.3 от Условията за кандидатстване и изпълнение, за недопустими ще бъдат приети разходите за персонал при кандидати (независимо дали финансирането е за част от или за целия персонал на предприятието), които са получили публично финансиране за персонал през периода на допустимост на разходите (след 01.02.2020 г. и до крайната дата на изпълнение на проекта).</p>
3.	<p>Ще се счита ли за допустим разход отчитането на еднотипни разходи (например за рекламни услуги от външен изпълнител) по различни проекти, изпълнявани от една фирма. Например: фактура, издадена от Доставчик А, на стойност 29 500 лв. от дата 00.00.00 г. за рекламна услуга се отчита по проект по процедура BG16RFOP002-2.092 „Подкрепа на предприятия, регистрирани по Закона за туризма като туроператор или туристически агент, за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“. В същото време, фактура от Доставчик Б, на стойност 29 400 лв. от друга дата, отново за рекламна услуга, е включена във финансов отчет по процедура BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“. Моля за потвърждение допустима ли е подобна хипотеза при спазването на всички правила, произтичащи от ЗУСЕСИФ, ПМС 160/2016 г. и приложимата нормативна уредба в областта.</p>	<p>ПМС 160/2016 г. и ЗУСЕСИФ не поставя изисквания за натрупването на сходни разходи в рамките на отделни проекти. При отчитането на разходите следва да се има предвид разписаните изисквания в условията за кандидатстване, а именно:</p> <p>„Редът за избор на изпълнител съгласно разпоредбите на ЗУСЕСИФ и ПМС №160/2016г. е приложим за бенефициенти след датата на обявяване на процедурата. В случай че общата стойност на заявените разходи (за доставки или услуги с идентичен или сходен предмет), които обхващат периода преди обявяване на процедурата и периода след това, надвишават регламентираните прагове, бенефициентът следва да проведе избор на изпълнител с „Публична покана“. Процедурата се провежда само за стойността на разходите, заявени за периода от обявяване на процедурата до приключване изпълнението на проекта.“</p>
4.	<p>Относно възможността за отчитане на хотели и транспорт, имаме няколко въпроса:</p> <p>а. Допустимо ли е отчитането на разходи, направени след 01.02.2020 г. по програмата BG16RFOP002-2.092, но и по всички програми по ОПИК, в които участваме, и при какви условия.</p> <p>б. Ако разходите са направени преди 01.02.2020 г.:</p>	<p>а. Разхода е допустим, когато отговаря на изискванията на т.І (с изключение на т.1.14) от настоящото писмо, като спрямо стойността на разходите (разходите за доставки или услуги с идентичен или сходен предмет се сумират) когато тя е попада под регламентираните прагове, бенефициентите следва да съберат две съпоставими оферти, а когато са равни на 30 000 лв. или повече се прилага глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС №160/2016 г. от 1</p>

	<p>i. Допустимо ли е, по процедурата BG16RFOP002-2.092, отчитане на разходи за хотели и транспорт, ако сме върнали парите на клиентите, заплатили за съответното пътуване?</p> <p>ii. Допустимо ли е, по процедурата BG16RFOP002-2.092, отчитане на разходи за хотели и транспорт, ако по този разход не сме имали изобщо клиенти (например през ноември 2019 сме предплатили хотел за септември 2020, но по тази програма така и не сме записали клиенти, поради ескалирането на пандемията)?</p> <p>iii. Допустимо ли е отчитането на разходи с отписани вземания по тях (неплатени от клиенти самолетни билети или хотелско настаняване, но платени от ТО или ТА)</p> <p>iv. За групите, при които имаме направени предплати, но не сме върнали парите на всички предплатили клиенти, имаме случаи с различни варианти (някои клиенти са взели ваучер, на други сме върнали парите, трети не са се съгласили на ваучер и си чакат парите), КАКВО ПРАВИМ ТУК, като моля да дадете отговор на два варианта:</p> <p>1. Първи вариант - Допустимо ли е отчитане на разходи за хотела или транспорта, като насреща покажем, че сме върнали пари само на част от групата, а тези, които са подписали анекс, че прекратяват договорите си и взимат ваучери, да се считат, че парите им вече са прехвърлени за друго пътуване?</p> <p>2. Втори вариант – Допустимо ли е до отчетем като разход върнатите на клиентите пари, като покажем, че, срещу тях, имаме невъзстановени предплати?</p> <p>с. При отчитането на разходи за хотели и транспорт, които са извършени след 01.02.2020 г., необходимо ли е допълнително разяснение дали екскурзиите са осъществени на по-късен етап или не, дали, ако не са осъществени екскурзиите, имаме върнати по тях пари на клиенти и пр.?</p>	<p>юли 2016 г.</p> <p>b. Разходите направени преди 01.02.2020г. са недопустими по отношение на периода в който са направени.</p> <p>с. Разхода е допустим, когато отговаря на изискванията на т.І (с изключение на т.1.14) от настоящото писмо.</p>
5.	<p>Можем ли по програмата BG16RFOP002-2.092 да отчитаме разходи по връщане на суми към клиенти и ако да какви счетоводни документи, доказващи връщането, трябва да бъдат приложени в</p>	<p>Връщането на суми, към клиенти не е разход, но средствата преведени, към съответните доставчици на стоки и услуги, когато отговаря на изискванията на т. І (с изключение на т.1.14)</p>

	отчета?	от настоящото писмо са допустим разход.
6.	<p>Когато отчитаме годишни такси, плащани еднократно, като плащането е извършено след 01.02.2020 г., цялата сума от фактурата ли е допустим разход или ще се признава само делът от месеци, покрити от програмата? Например годишна такса хостинг от общо 1000 лв., платена през юни 2020 г. (практически плащането е за периода юни 2020 – юни 2021 г.) – можем ли да отчетем цялата сума по фактурата или трябва да правим средно аритметично и да изключим месеците, които излизат извън програмата.</p>	<p>Когато се отчита годишна такса, плащана еднократно, ще е допустима само за месеците, които договорът обхваща.</p> <p>Разходите за годишни такси, следва да се отчетат, като се изчислят пропорционално за периода на допустимост по настоящата процедура- в конкретния случай от м. юни 2020 г. до крайната дата на изпълнение на проекта.</p>
7.	<p>Молим еднозначно да поясните, в случай че отчетем целия размер на одобрената БФП с разходооправдателни документи от периода от 01.02.2020 г до дата на обявяване на процедурата:</p> <p>а. нужно ли е да прилагаме минимум 2 съпоставими оферти или друго доказателство, че цената е пазарна?</p> <p>б. Как следва да се процедира, когато става въпрос за разходи от изминал период от преди месеци?</p> <p>с. Как да се процедира, ако това са разходи за хотелско настаняване, които се включват в себестойността на услугите ни и са на база избор на крайния клиент на конкретно място за настаняване?</p> <p>д. Достатъчно ли ще бъде да представим доказателство за цена за настаняване в хотел от същата категория в същото населено място за сходен период и при съпоставими условия. Неяснота за нас поражда текста по-долу: "За разходите, направени в периода от 01.02.2020 г. до обявяването на процедурата редът за избор на изпълнител съгласно разпоредбите на ЗУСЕСИФ и ПМС №160/2016г. НЕ СЕ ПРИЛАГА. Допълнително, за да са допустими направените разходи, цената за тях следва да е пазарна за доказване на което при отчитане бенефициентите следва да представят не по-малко от 2 (две) съпоставими оферти, пазарно проучване или друго доказателство (че цената е пазарна) за съответната отчетената услуга/ доставка на суровини, материали или консумативи".</p>	<p>По отношение на начина на отчитане на разходите в зависимост от периода на извършването им и прилагането на правните разпоредби на ПМС 160 и ЗУСЕСИФ, следва да се има предвид, че единствените разходи, които са изключени от полето за прилагана не на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/2016 г. са възнагражденията за персонал и наемите.</p>

8.	До коя дата трябва да отчетем разходите по процедурата BG16RFOP002-2.092?	Съгласно Условието за кандидатстване и изпълнение по Процедурата, след приключването на дейностите по договора за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът е длъжен да изготви и представи в МТ финални технически и финансов отчети, съдържащи информацията относно цялостното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати. Отчетите се подават в срок до 21.04.2021 г. Проектът се изпълнява в срок от 21.12.2020 г. до 21.03.2021 г.
9.	Ръководството за изпълнение на ДБФП по процедурата BG16RFOP002-2.092 - кога и къде ще бъде публикувано?	След финализиране на структурата и съдържанието на Ръководството за изпълнение на ДБФП по процедурата BG16RFOP002-2.092 и одобрението му от Управляващия орган на финансиращата програма, същото ще бъде публикувано на институционалната интернет страница на Министерството на туризма www.tourism.government.bg , рубрика „Програми и проекти“, раздел „ОПИК 2014-2020“
10.	Кога се планира да получим достъп до профила ни за отчитане на проекта и можем ли да подадем финален отчет преди изтичането на 3 месеца от датата на подписване на административния договор?	До дни се очаква финализиране на процедурата по създаване на профили на бенефициентите в ИСУН 2020 за мониторинг и отчитане на проектите. Бенефициентите по процедурата имат възможност веднага след приключване на дейностите по договора си за безвъзмездна финансова помощ да изготвят и представят в МТ финални технически и финансов отчети, съдържащи информацията относно цялостното изпълнение на дейностите и постигнатите резултати.
11.	По програмата BG16RFOP002-2.092, има ли изискване за период след подписването на договора, в който трябва да се поддържа същия персонал?	Изискването, поставено по отношение на устойчивост на процедурата в Условието за кандидатстване и изпълнение, касае необходимостта от това предприятията, получили подкрепа, да продължат дейността си поне 3 месеца след приключване на проекта. Това изискване е важно и по отношение изпълнение на индикатора за брой предприятия, които не са в ликвидация 3 месеца след изпълнение на проекта.
12.	При приключване на процедура по проект се поставя на видно място табела във формат А3, в която се изписва наименованието на	Ръководството за изпълнение на ДБФП по процедурата BG16RFOP002-2.092, разглеждано в т. 9 от настоящето писмо ще

	<p>проекта, получената сума и нейното разпределение по финансиране /колко са с евро средства ,колко са съфинансирани/. Ние кога трябва да поставим тази табела, след като датата на договора ни е от октомври, а отчетния период не се знае откога е? Как ще изчислим тази сума и дали изобщо ще поставяме такава табела след като бенефициент е МТ?</p>	<p>включва подробна информация по отношение на мерките на информация и публичност, изпълнявани от бенефициентите по нея. В допълнение, при създаването на профили в ИСУН 2020 за мониторинг и отчитане на проектите ще бъде видима информацията, необходима като реквизити в разглежданата от Вас табела.</p>
13.	<p>До 21.01.2021 г. ще трябва ли да се представят оригинални документи и къде?</p>	<p>В срок до 29 януари 2021 г. следва да представите в Министерство на туризма (на място, по поща или куриерска фирма) оригиналите на всички сканирани копия на документи (които не са подписани с КЕП), а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия; - Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение; - Декларация за нередности; - Декларация за съгласие данните на кандидата да бъдат предоставени от НАП на Министерството на туризма по служебен път; <p>Същите следва да бъдат идентични по съдържание и срок с прикачените при кандидатстването сканирани копия на документи в ИСУН.</p>
14.	<p>От коя дата се счита за сключен договорът /дата на публикуване на списъка с одобрените, дата на която си получил преводът или някоя друга дата?</p>	<p>Договорът е сключен с дата 21.12.2020 г. и е със срок на изпълнение от 21.12.2020 г. до 21.03.2021 г. При създаването на профили на бенефициентите в ИСУН 2020 за мониторинг и отчитане на проектите ще бъде видима информацията по отношение на сроковете на договора за безвъзмездна финансова помощ.</p>
15.	<p>Програмата BG16RFOP002-2.092 е по „де минимис“. Средствата, отпуснати по нея, натрупват ли се със средствата, получени по следните четири програми:</p> <p>а. Програма BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от</p>	<p>Условията по процедура BG16RFOP002-2.092 не съдържа зависимости по отношение на Процедура BG16RFOP002-2.073 „Подкрепа на микро и малки предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“. Първата е по режим „de minimis“, втората по „Временната рамка за мерки</p>

	<p>пандемията COVID-19“;</p> <p>b. Програма за запазване на заетостта по ПМС № 151 от 2020 г. (60/40);</p> <p>c. Краткосрочна подкрепа за заетост в отговор на пандемията от COVID-19“ - ПМС 429 (290 лв. на служител)?</p> <p>d. Програма BG16RFOP002-2.095 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“.</p>	<p>за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“ от 19.03.2020 г.</p> <p>Условията по процедура BG16RFOP002-2.092 не съдържа зависимости по отношение на мярката 60/40. Средствата, получени по 60/40, не представляват минимална помощ по Регламент 1407/2013, а имат характер на държавна помощ по „Временната рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19“ от 19.03.2020 г.</p> <p>Условията по процедура BG16RFOP002-2.092 не съдържа зависимости по отношение на посочената мярка.</p> <p>Условията по процедура BG16RFOP002-2.092 не съдържа зависимости по отношение на посочената схема.</p>
<p>16.</p>	<p>Средствата, отпуснати по програмата BG16RFOP002-2.092 е редно да не се натрупват по „де минимис“ със средствата, отпуснати по програмата BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа на средни предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“, поради разликата в режимите на финансиране на двете процедури (Процедурата BG16RFOP002-2.092 се финансира от „де минимис“ – Регламент 1407, а процедурата BG16RFOP002-2.077 се финансира съгласно раздел 3 т. 1 от Временната рамка). Молим да се прецизира текстът на стр. 9 (горе) от Условията за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-2.092.</p> <p>Ако остане настоящето положение, то това означава ли, че средствата, получени от средните предприятия, които са туроператори, биха се натрупвали два пъти – веднъж по „де минимис“ и втори път по Временна рамка?</p>	<p>Условията по процедура BG16RFOP002-2.092 съдържат задължително условие, въведено от Управляващия орган на ОПИК, че „В случай, че след сключване на договор по настоящата процедура, кандидатът сключи договор и по процедура BG16RFOP002-2.077 „Подкрепа за средни предприятия за преодоляване на икономическите последици от пандемията COVID-19“ и общо предоставената безвъзмездна финансова помощ по двете процедури надвишава левовата равностойност на 200 000 евро, то бенефициентът следва да възстанови разликата над този праг.</p>
<p>17.</p>	<p>Молим да се обмисли емитирането на законодателна промяна в чл. 49 или в чл. 50, или в 51 на ЗУСЕСИФ, която да допринесе за</p>	<p>Единствените разходи, които са изключени от приложното поле на ЗУСЕСИФ и ПМС 160/2016 г. са възнагажденията за</p>

равнопоставеност при третирането на фирмите в ТО и ТА бранш. Става въпрос за възможността на ТО да възлагат директно и да отчитат по програмите на ОПИК еднотипни разходи (хотели и транспорт) на по-висока стойност от 30 000 лв., поради спецификата на тяхната дейност.

персонал и наемите.